

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини
Кафедра акушерства та хірургії

Кваліфікаційна
робота на правах
рукопису

Косюк Олександр Юрійович

УДК 619 : 636.7 : 618.1

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

«Піометра сук: діагностика та лікування»

211 «Ветеринарна медицина»

Подається на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання
на відповідне джерело.

(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівники роботи:

Калиновський Григорій Миколайович

д. вет. н., професор

Грищук Геннадій Петрович

к. вет. н., доцент

Житомир – 2020

АНОТАЦІЯ

Косюк О. Ю. Піометра сук: діагностика та лікування. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 211 – ветеринарна медицина. – Житомирський національний агроекологічний університет, Житомир, 2020.

Кваліфікаційна робота присвячена вивченню динаміки та структури поширеності піометри серед сук; аналізу прояву її вікової, сезонної та порідної залежності; встановленню ефективності УЗД при діагностиці хвороби та визначенню терапевтичної ефективності методів лікування піометри сук в умовах клініки «Vet-House» м. Вінниця.

Проведеними дослідженнями встановлено чітку тенденцію стосовно переважання кількості захворювання у сук віком старше 4 років по відношенню щодо сук віком до 3 та 3-4 роки. Встановлено більш частий прояв даної патології у теплу пору року. При вивченні породної схильності до піометри серед сук зони обслуговування приватної ветеринарної клініки «Vet-House» м. Вінниця встановлено, що найчастіше захворювання відмічалось у собак породи ротвейлер. При лікуванні піометри сук у більшості випадків хворим тваринам застосовували оваріогістероектомію, що забезпечило одужання 95,2 % тварин. Для диференційної діагностики гінекологічних хвороб у сук рекомендуємо проводити ультразвукове дослідження внутрішніх статевих органів. Для лікування піометри призначати курс протимікробної та окситоцинотерапії (окситоцинвет у дозі 2,5-10 ОД 1 раз на добу протягом 5-10 діб, кобактан у дозі 0,5 мл на 5 кг маси 1 раз на добу протягом 5 діб), а у важких випадках та за низької ефективності консервативного лікування проводити гістероектомію.

Ключові слова: консервативне лікування, оваріогістероектомія, піометра, суки.

ANNOTATION

Kosyuk O. Yu. Pyometra of female dog: diagnosis and treatment. – Manuscript qualification work.

Qualification work for the master's degree in specialty 211 – veterinary medicine. – Zhytomyr national agroecological university, Zhytomyr, 2020.

The qualification of the work is devoted to the study of dynamics and structure prevalence pyometers of female dogs; analysis of the manifestation of seasonal breed and age dependence; the effect of ultrasound diagnostics in the diagnosis of the disease and determination of the therapeutic effectiveness of the treatment methods in female dogs in the clinic «Vet-House», Vinnytsia.

Our studies have shown a tendency for prevalence disease of female dogs ages over 4 years for female dogs up to 3 and 4 years. More frequent manifestation of this pathology in the warm season. In the study of pedigree susceptibility to pyometra female dog the service area of private veterinary clinic «Vet-House», Vinnytsia, it was found the most common disease observed in dogs breed Rottweiler. Ovariohysterectomy was used in the treatment of pyometra in most cases which provided recovery for 92,2 % of animals.

For differential diagnosis of gynecological diseases. We recommend ultrasound examination of the internal genital organs. For the treatment of ptometra a course of antimicrobial and oxytocin therapy was prescribed (Oxytocin vet in a dose 2,5-10 OD 1 once a day for 5-10 days, Kabactan in a dose 0,5 ml for 5 kg once a day for 5 days), in severe cases or inefficiency perform a hysterectomy.

Key words: conservative treatment, Ovariohysterectomy, pyometra, female dog

ЗМІСТ

Анотація	3
ВСТУП	6
1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ	8
1.1. Розповсюдження, етіологія та симптоми піометри.....	8
1.2. Зміни в крові при піометрі.....	11
1.3. Лікування хворих на піометру тварин.....	11
1.4. Заключення з огляду літератури	14
2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ	16
2.1. Матеріали та методи.....	16
2.2. Коротка характеристика клініки.....	20
2.3. Результати власних досліджень.....	22
2.3.1. Визначення динаміки та структури поширеності піометри сук-пацієнтів приватної ветеринарної клініки «Vet-House» м. Вінниця ...	22
2.3.2. Встановлення вікової та сезонної залежності виникнення піометри серед сук-пацієнтів приватної ветеринарної клініки «Vet-House» м. Вінниця.....	24
2.3.3. Вивчення породної схильності до піометри сук-пацієнтів приватної ветеринарної клініки «Vet-House» м. Вінниця.....	26
2.3.4. Використання методу УЗД при діагностиці та диференційній діагностиці піометри сук в умовах приватної ветеринарної клініки «Vet-House» м. Вінниця.....	26
2.3.5. Терапевтична ефективність лікування піометри сук в умовах приватної ветеринарної клініки «Vet-House» м. Вінниця.....	28
2.4. Аналіз і узагальнення власних досліджень.....	29
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	32
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	33
ДОДАТКИ	38

ВСТУП

Актуальність теми. В наш час людина досконало вивчила собаку і сформувала окрему науку “кінологію”, яка досліджує та вивчає собаку в різних аспектах та являється окремою галуззю тваринництва. Однією з частин цієї науки є розділ, який присвячений питанню фізіології та патології репродуктивної функції собак. Науковцями встановлені певні характерні особливості, але є й спільні з іншими видами тварин проблеми [4, 9, 36].

Собаки, відрізняючись особливостями будови статевих органів та фізіологією розмноження, потребують використання в акушерсько-гінекологічній практиці відповідних заходів, прийомів та методів діагностики, лікування, профілактики захворювань, стимуляції статевої функції та інше [5, 13, 35].

Наявність ексудату в матці за піометри призводить до пригнічення загального стану організму, порушуються всі його функції, виникає інтоксикація, наслідком чого часто є смерть суки [16, 36]. До тепер не встановлено зв'язку між причинами та факторами, що призводять до виникнення піометри сук. Суперечливими і не повністю обґрунтованими, є рекомендації щодо консервативного лікування за піометри сук.

Метою роботи була розробка методів діагностики та лікування піометри сук в умовах ветеринарної клініки «Vet-House» м. Вінниця.

Для реалізації мети були поставлені наступні **завдання**:

1. Вивчити динаміку та структуру поширеності акушерсько-гінекологічних патологій, зокрема піометри, серед сук зони обслуговування клініки «Vet-House» м. Вінниця;
2. Проаналізувати вікову, сезонну та породну залежність прояву піометри серед сук-пацієнтів клініки;
3. Встановити ефективність застосування методу ультразвукового дослідження при діагностиці піометри сук;
4. Визначити терапевтичну ефективність методів лікування піометри сук в умовах клініки «Vet-House» м. Вінниця.

Предмет дослідження – поширення, етіологія, діагностика та ефективність консервативного та оперативного лікування.

Об'єкт дослідження – піометра сук.

Методи проведення досліджень. У відповідності з метою при проведенні досліджень використані клінічний, гінекологічний та статистичний методи досліджень.

Перелік публікацій за темою досліджень.

1. Косюк О. Ю, Омеляненко М. М. Лікування хворих за піометри сук. *Наукові здобутки студентської молоді у ветеринарії* : матеріали наук.-практ. конф., 30 січ. 2020 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2020. Вип. № 11. С. 24–26.

2. Косюк О. Ю, Омеляненко М. М. Піометра сук: причини і поширення. *Наукові здобутки студентської молоді у ветеринарії* : матеріали наук.-практ. конф., 30 січ. 2020 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2020. Вип. № 11. С. 26–28.

3. Косюк О. Ю, Омеляненко М. М. Патоморфологічні зміни в організмі за піометри сук. *Наукові здобутки студентської молоді у ветеринарії* : матеріали наук.-практ. конф., 30 січ. 2020 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2020. Вип. № 11. С. 28–30.

Практичне значення отриманих результатів досліджень полягає у впровадженні в практичну роботу клінік дрібних тварин розробленої схеми комбінованого консервативного лікування піометри сук.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота викладена на 36 сторінках комп'ютерного тексту і складається з вступу, огляду літератури, матеріалів і методів, власних досліджень, обговорення, висновків, пропозицій та переліку використаних літературних джерел, який містить 47 найменувань, з яких 7 на іноземній мові та додатків. Текст ілюстрований таблицями та рисунками.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. При вивченні вікової залежності щодо частоти виникнення піометри сук встановлено чітку тенденцію стосовно переважання кількості захворювання у сук віком старше 4 років (80,4 %) по відношенню щодо сук віком до 3 (3,1 %) та 3-4 роки (16,5 %).

2. Встановлено більш частий прояв даної патології у теплу пору року (весна – 34,1 %, літо – 28,4 %, осінь та зима відповідно –19,6 % та 17,9 % від усіх випадків захворювання).

3. При вивченні породної схильності до піометри серед сук зони обслуговування приватної ветеринарної клініки «Vet-House» м. Вінниця встановлено, що найчастіше захворювання відмічалось у собак породи ротвейлер (20,8 %).

4. При лікуванні піометри сук в умовах приватної ветеринарної клініки «Vet-House» м. Вінниця у більшості випадків (87,5 %) хворим тваринам застосовували оваріогістероектомію, що забезпечило одужання 95,2% тварин.

5. Для диференційної діагностики гінекологічних хвороб у сук рекомендуємо проводити ультразвукове дослідження внутрішніх статевих органів.

6. Для лікування піометри у сук призначати курс протимікробної та окситоцинотерапії (окситоцинвет у дозі 2,5-10 ОД 1 раз на добу протягом 5-10 діб, кобактан у дозі 0,5 мл на 5 кг маси 1 раз на добу протягом 5 діб), а у важких випадках та за низької ефективності консервативного лікування проводити гістероектомію.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Антоневиц Д. А. Лечение катарального эндометрита у сук : материалы Московского междунар. вет. конгресса. Москва : Колос, 2006. С. 35–38.
2. Барр Ф. Ультразвуковая диагностика заболеваний собак и кошек / пер. с англ. З. Зарифова. Москва : Аквариум ЛТД, 1999. 208 с.
3. Болдарев А. А. Диагностика и органосохраняющая терапия при пиометре у сук : автореф. дис. на соискание учёной степени канд. вет. наук 16.00.07. Новочеркасск, 2009. 20 с.
4. Болезни собак и кошек / А. Д. Белов и др. 2-е изд. Москва : Колос, 1995. 386 с.
5. Болезни собак и кошек : справ. пособ. 3-е изд., перераб. и доп. / С. И. Братюха и др. Киев : Вища школа, 1989. 250 с.
6. Болезни собак и кошек: комплексная диагностика и терапия : уч. пособ. / С. В. Старченков и др. 4-е изд., испр. и доп. Санкт-Петербург : СпецЛит, 2013. 926 с. : табл., ил.
7. Болезни собак и кошек: комплексная диагностика и терапия. *Ветеринария* : веб-сайт. URL: [http://www. Veterinar eso.com.ua](http://www.Veterinar.eso.com.ua) (дата звернення 02.04.2020).
8. Величко С. В., Лакатош В. М. Диагностика та оперативне лікування піометри у сук. *Проблеми дрібних тварин* : зб. матеріалів III-ї міжнар. наук.-практ. вет. конф., 12-14 трав. 2006. Полтава, 2006. С. 85–87.
9. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології / Яблонський В. А. та ін. Вінниця : Нова книга, 2008. 600 с.
10. Вусик Д. О. Удосконалення методів діагностики піометри у дрібних тварин за допомогою сонографії. *Вісник ПДАА*. 2015. № 3. С. 182–185.

11. Гарнцева Н. В. Использование гомеопатических препаратов при воспалительных процессах в матке плотоядных : автореф. дис. на соискание учёной степени канд. вет. наук 16.00.07. Иваново, 2009. 18 с.

12. Гормональная контрацепция для домашних животных / Д. А. Авданина и др. *Ветеринар*. 2005. № 1. С. 18–19.

13. Гришко Д. С. Лекції з ветеринарного акушерства. Харків : Прапор, 2003. 390 с.

14. Деркач С. С. Вальчук О. А. Кореляція віку та породи до прояву акушерської та гінекологічної патології у сук. *Наук. вісн. НУБіП України. Сер. «Ветеринарна медицина, якість і безпека продукції тваринництва»*. 2013. № 188 (3). С. 33–35.

15. Довідник по застосуванню фармакологічних засобів в акушерстві, гінекології, андрології та біотехнології відтворення тварин / М. І. Харенко та ін. Київ, 2011. 255 с.

16. Дюльгер Г. П. Пиометра у собак и кошек. *Ветеринария*. 2008. № 2. С. 39–41.

17. Емельянова Н. С. Эндометриты домашних плотоядных (диагностика, лечение и профилактика) : автореф. дис. на соискание учёной степени канд. вет. наук 16.00.07. Екатеринбург, 2007. 21 с.

18. Жавнис С. Э. Лечение у собак хронических эндометритов патогенетически связанных с ингибированием простагландинов. *Актуальные вопросы зоотехн. науки и практики на основе улучшения продуктивности и здоровья животных*. Уфа, 2014. С. 184–188.

19. Карпов В. А. Акушерство мелких животных : учеб. пособ. Москва : Россельхозиздат, 1990. 237 с.

20. Кирилко Б., Кулинич С. До питання лікування піометри у сук. *Проблеми дрібних тварин* : зб. матеріалів III-ї міжнар. наук.-практ. вет. конф., 12-14 трав. 2006. Полтава, 2006. С. 66–69.

21. Константиновский А. А. Гнойный эндометрит (пиометра) *Ветеринария* : веб-сайт. URL: http://www.doctor-m.ru/a_05.php (дата звернення 04.05.2020).

22. Концевая С. Ю. Применение «Лигфол» при пиометре у мелких домашних животных в условиях ветеринарной клиники Хантымансийского округа. *Ветеринария*. 2007. №9. С. 39–41.

23. Краєвський А. Й., Радохліб Г. М. Мікроскопія вагінальних мазків та сонографічні дослідження за патології матки. *Вісник ЖНАЕУ*. 2014. Т. 5, № 2 (46). С. 105–111.

24. Ланцова В. Б. Влияние фитоэстрогенов на эндокринную и репродуктивную системы мелких домашних животных. *VetPharma*. 2017. №2. С. 38–42

25. Лечение эндометрита у самок плотоядных аллопатическим и гомеопатическим методами / В. Н. Бочкарев и др. *Ветеринарная патология*. 2006. № 3. С. 74–76.

26. Мельник Я. Досвід застосування кобактану при лікуванні хронічного ендометриту та піометри у собак. *Проблеми дрібних тварин* : зб. матеріалів III-ї міжнар. наук.-практ. вет. конф., 12-14 трав. 2006. Полтава, 2006. С. 96–99.

27. Минюк Л. А., Гришина Д. Ю. Диагностика послеродовых осложнений. *Актуальные проблемы и вопросы ветеринарной медицины и биотехнологии в современных условиях развития* : материалы региональной науч.-практ. межвед. конф. 22-24 апрел. 2015 г. Самара : Самарская НИВС, 2015. С. 193–197.

28. Омеляненко М. М. Гематологічні та патоморфологічні зміни в організмі сук при піометрі. *Наукові праці південного філіалу НУБіП України «Кримський агротехнологічний університет»*. Сер. *Ветеринарні науки*. 2010. Вип. 129. С. 152–154.

29. Омеляненко М. М. Хронічний прихований ендометрит: етіологія, патогенез, діагностика. *Вісник ДААУ*. 2000. Спецвипуск. С. 214–215.

30. Омеляненко М. М. Патолого-анатомічні зміни в матці сук при ендометриті та піометрі. *Ветеринарна медицина України*. 2002. № 11. С. 26–27.
31. Пиометра сук и кошек, диагностика и лечение. В. М. Никитин и др. *Проблемы акушерско-гинекологических патологий и воспроизведения сельскохозяйственных животных, посвященной 100-летию А. П. Судакова* сб. материалов междунар. науч.-практ. конф. Киев, 2003. Ч. 2. С. 47–52.
32. Пиометра у кошек и сук – противопоказания к экстренной операции / Н. Н. Гиренко и др. Зб. матеріалів 4-го Міжн. конгресу спеціалістів вет. мед., 3-6 жовт. 2006 р. Київ, 2006. С. 21–25.
33. Пиометра у кошек и сук. Н. В. Белугин и др. *Актуальные вопросы зоотехн. науки и практики на основе улучшения продуктивности и здоровья с.-х. животных*. Ставропольск, 2001. № 2. С. 495–498.
34. Радохліб М., Краєвський А. Зміни клітинного складу вагінальних мазків сук у різні фази статевого циклу. *Вісник СНАЕУ*. 2014. № 6. С. 199–202.
35. Симпсон Дж. Руководство по репродукции и неонатологии собак и кошек : справочник. Москва : Софион, 2005. 215 с.
36. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин : навч. посіб. / Березовський А. В. та ін. Житомир : Полісся, 2017. 392 с.
37. Фольмерхаус Б., Фревейн Й. Анатомия собаки и кошки : учеб. пособ. Москва : Аквариум, 2003. 283 с.
38. Чернигов Ю. В., Чернигова С. В. Изменения цитокиновой системы собак в динамике оперативного лечения пиометры. *Ветеринарная медицина*. 2011. № 1. С. 61–62.
39. Чернов А. В. Холанготические осложнения пиометри у кошек и собак. *Ветеринария* : веб-сайт. URL:// http://www.vetdoctor.ru/lib/text_reader (дата звернення 04.03.2020).

40. Чупрун Л. О. Піометра кішок: етіологія патогенез, лікування : автореф. дис. на здобуття вченого ступеня канд. вет. наук 16.00.07. Суми, 2011. 20 с.

41. Bruckner M. Laparoscopy for the treatment of ovarian remnant syndrome in four dogs and two cats. *Tierarztl Prax Ausg K Kleintiere Heimtiere*. 2016. №. 44 (2). P. 86–92.

42. Ball R. L. Ovarian remnant syndrome in dogs and cats: 21 cases (2000–2007). *J Am Vet Med Assoc*. 2010. Vol. 1, №. 236 (5). P. 548–553.

43. Bruckner M. Laparoscopy for the treatment of ovarian remnant syndrome in four dogs and two cats. *Tierarztl Prax Ausg K Kleintiere Heimtiere*. 2016. №. 44 (2). P. 86–92.

44. Demirel M. A., D. B. Acar. Ovarian remnant syndrome and uterine stump pyometra in three queens. *J Feline Med Surg*. 2012 Dec. №. 14 (12). P. 913–918.

45. Place Ned J. Measurement of serum anti-Mullerian hormone concentration in female dogs and cats before and after ovariohysterectomy. *Journal of Veterinary Diagnostic Investigation*. 2011. №. 23 (3). P. 524–527.

46. Rustriz R. Clinical canine and feline reproduction Evidence Based answers Margaret. *Wiley Blackwell*. 2010. №. 10 (2). P. 8–17.

47. Verstegen J. Dhaliwal G. Mucometra, cystic endometrial hyperplasia, and pyometra in the bitch: advances in treatment and assessment of future reproductive success. *Theriogenology*. 2008. Vol. 70. P. 364–374.